

Nezbytné změny Strategického plánu (SP) – návrhy ASZ ČR

(k 29.12.2021)

1. Zabránit snížení přímých plateb pro všechny zemědělce o 1000 Kč/ha

Změnit SP tak, aby se všem zemědělcům v žádném případě a žádným způsobem nesnížila greeningová ekoplatba a přímá platba o navrhovaných 1000 Kč/ha, tj. o téměř 20% oproti současnému období. To bude (mimo jiné) nejširší zemědělské veřejnosti politicky jen velmi těžko zdůvodnitelné, protože podmínky pro získání těchto základních přímých plateb opět stouply.

Toto snížení je v SP (bez relevantního důvodu) způsobeno zavedením úhrady základního ošetřování trvalých travních porostů z přímých plateb z nové položky na ekoplatbu v I. pilíři namísto z II. pilíře (jak je tomu doposud) a dále nově zařazeným účelovým a navíc i zcela předimenzovaným financováním tzv. SOT - Společné organizace trhů (tj. především marketingových akcí, reklam apod. z těchto přímých plateb), v neposlední řadě také i úhradou nákladů na novou kategorii „precizního“ zemědělství z přímých plateb, což by ale z logiky věci (vyšší investiční náročnosti) vyčerpala opět jen omezená část zejména těch největších zemědělských podniků.

2. Zavést redistributivní platbu ve výši 30% na prvních 150 ha

Z materiálů předložených ÚZEI na jednání Mze o financování Strategického plánu dne 29.11.2021 jednoznačně a naprosto prokazatelně vyplynulo, že pouze varianta s 30% redistribucí plateb na prvních 150 ha pro všechny zemědělce dokáže nejlépe nejenom vyrovnat výši provozních podpor mezi jednotlivými velikostními kategoriemi zemědělských podniků tj. především kategoriemi 100 - 2000 ha a kategorií nad 2000 ha, ale současně i výrazněji podpořit kategorii do 100 ha, což odpovídá závazku z koaliční smlouvy a nelze to jinak provést.

Současně se při redistribuci 30% podaří jednoznačně nejlépe vyrovnat ekonomická životaschopnost všech velikostních kategorií zemědělců z hlediska čisté přidané hodnoty (ČPH/ha). Nejohroženější skupinou se v souvislosti s nastavením Strategického plánu vládou Andreje Babiše totiž staly právě zemědělské podniky ve velikostní kategorii 200 – 1500 ha, jak také i jednoznačně vyplývá z předložených materiálů ÚZEI.

Redistribuce 30% se také jako jediná navíc žádoucím způsobem výrazně dobře promítne do navýšení podpor pro všechny citlivé komodity (VCS), což je velmi strategická věc. Vše je doloženo materiály ÚZEI.

3. Zastropování přímých plateb na 100 000 EUR s předchozí postupnou degresivitou od 60 000 EUR bez odpočtu mzdových nákladů

Zastropování přímých plateb se při předchozí redistributivní platbě 30% bude týkat pouze částky BISS ve výši přibližně 1500 Kč/ha. Zastropování se tak bez odpočtu mzdových nákladů prakticky dotkne až podniků s výměrou cca nad 1800 ha. Jakýkoliv odpočet (tj. i 50% mzdových nákladů) udělá systém zastropování absolutně neúčinný (opět lze ověřit v materiálech ÚZEI).

4. Nesnižovat platby do přírodně znevýhodněných oblastí ANC (LFA) a na ekologické zemědělství ani při případné nižší míře kofinancování

Pravidla financování jednotlivých položek dle současného návrhu SP předpokládají již při nižší míře kofinancování (než je max. 60%) citelné snížení dotací do přírodně znevýhodněných oblastí ANC o 15% a snížení plateb pro EKO zemědělce o více než 10% oproti současnému stavu.

Nejen že se platby do ANC oblastí a pro EKO zemědělce vůbec nijak v návrhu SP nenavýšují, ale nerespektují ani nárůsty především pracovních, ale i ostatních nákladů, ale také ještě navíc reálně hrozí to, že se v případě snížení kofinancování dále ještě více sníží a to až na neúnosnou míru a s dopady na hospodaření tak, že se pro zemědělce v těchto oblastech a v ekorežimech stane současný způsob hospodaření ekonomicky naprosto neudržitelný. To bude v době řešení Green Dealu politicky naprosto neobhajitelné.

5. Většinu investičních podpor (např. nad 5 mil. Kč) realizovat prostřednictvím PGRLF formou (částečné) úhrady úroků u komerčních úvěrů a také možnosti dotací formou snížení jistiny u těchto komerčních úvěrů.

Zde uspořené investiční finanční prostředky použít na financování základní údržby trvalých travních porostů v II. pilíři. Dále půjde masivněji podpořit zpracování vlastní produkce, která dokáže zlepšit pozici zemědělců a řešit přidanou hodnotu jejich produkce, což je největší problém řady středních podniků, které nic takového nemají. Současně by bylo lze zvýšit platby pro přírodně znevýhodněné oblasti ANC a ekozemědělství.

6. Zásadně upravit a snížit dotace na Dobré životní podmínky a vakcinace prasat a drůbeže

Platby do těchto sektorů jsou navrženy ve Strategickém plánu s tak neuvěřitelným navýšením prostředků z rozpočtu (navíc i dalšími obrovskými prostředky v Národních dotačních titulech), že jsou před ostatními zemědělci a také před veřejností neobhajitelné a jsou navíc vypláceny na úkor všech ostatních produkčních zemědělců a jiných potřebných dotačních titulů. Částky jsou již miliardové a u prasat jsou určeny prakticky pouze pro cca 150 velkopodniků dlouhodobě neschopných zajistit v tomto sektoru potravinovou soběstačnost.

7. Na platbu pro mladé začínající zemědělce ponechat v I. pilíři 2% z povinného limitu a vyplácet platbu ve výši 6 600 Kč/ha na prvních 90 ha po dobu 5 let.

Aktuálně navržená platba ve výši pouhých 3 500 Kč/ha je zcela nedostatečná, protože neuhradí ani náklady na jednu pracovní sílu za rok při výplatě na maximální výměru 90 ha. Generační problém je ze strategického hlediska tím skutečně nejdůležitějším, který náš sektor neumí řešit a navrhované pojetí SP jej ještě zhoršuje navzdory tomu, co EU pro tuto oblast v novém období umožňuje.

Detailní vysvětlení a argumentaci k výše uvedenému včetně dalších návrhů jsme připraveni poskytnout dle vašeho vyžádání.

Zpracovali:

Mgr. Ing. Jaroslav Šebek, předseda ASZ ČR

Ing. Jan Štefl, místopředseda ASZ ČR, člen MV PRV